

KLACHTNUMMER: 24.0455

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHT IN
HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A.,
verblijvende: B. (hierna: de instelling) te H.,
hierna te noemen: klager,

tegen

C.,
werkzaam als verpleegkundig specialist bij de instelling,
hierna te noemen: verweerster.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulier en een begeleidende e-mail van D., patiëntenvertrouwenspersoon (hierna: pvp), waarin een schorsingsverzoek is gedaan, ontvangen op [...];
- Verweerschrift, ontvangen op [...];
- De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage gehad in zijn behandeldossier;
- Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van [...];
- Aanwezig waren klager, bijgestaan door de pvp; verweerster, tezamen met E., psychiater, en F., GZ-psycholoog en ambulante behandelaar, en als belangstellenden G., ambulante behandelaar, en een pvp in opleiding;
- Op [...], na de zitting, is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

1.2 SCHORSINGSBESLISSING

Nu de zorgverantwoordelijke heeft toegezegd te zullen wachten met het toedienen van medicatie, totdat de klachtencommissie op de klacht van klager heeft beslist, behoeft het gedane verzoek tot schorsing geen bespreking meer.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

Klager maakt bezwaar tegen de aangezegde dwangmedicatie in depotvorm. Klager is van mening dat hij psychisch prima functioneert. Hij is geen gevaar voor zichzelf of voor anderen. Hoewel hij pas is onderzocht op [...], is de dag daarvoor al besloten dat hij Cisordinol moet gaan gebruiken. In het verleden heeft die medicatie bij hem absoluut niet gewerkt. Bovendien had hij last van vervelende bijwerkingen, waaronder bewegingsdrang en kaakklemmen.

Daarnaast wil klager niet meer behandeld worden door verweerster. Hij heeft geen enkel vertrouwen in haar.

Tijdens de zitting is door en namens klager nog het volgende verklaard. Klager gebruikt sinds medio december 2023 geen medicatie meer en kan zich prima staande houden. Hij heeft goed contact met zijn medecliënten en het personeel.

In het verweerschrift staat verouderde informatie. Verder worden dingen vermeld die klager nooit persoonlijk tegen verweerster heeft gezegd. Volgens klager is verweerster, met wie hij absoluut

geen klik heeft, niet in staat hem te helpen. Klager vindt het zeer kwalijk dat er sinds zijn heropname nauwelijks iemand naar hem omkijkt. [...]. Hij is gesepareerd en had geen vrijheden. Klager is weggelopen omdat hij zich niet veilig voelde en omdat hij slecht behandeld werd. Klager komt uit I. en heeft daar een leven. Hij schildert, slaapt op andermans boten of in een kraakpand. De stad zorgt voor hem.

Toen klager op [...] gecombineerde medicatie (Depakine en Abilify) aangeboden kreeg, was zijn lichamelijke toestand slecht. Daarom heeft hij die medicatie geweigerd. Klager is zeker bereid medicatie te gebruiken. Bij voorkeur Depakine en/of Abilify. Klager heeft jarenlang trouw zijn medicatie (10 mg Abilify) ingenomen. Bij een hogere dosering kreeg hij last van bijwerkingen. Klager wil absoluut geen Cisordinol. Dat is een paardenmiddel, waar hij 20 jaar geleden slecht op heeft gereageerd. Inmiddels zijn er modernere middelen.

Klager wil geen depot omdat het tegen zijn religie is om naalden in zijn lichaam te krijgen.

2.2 STANDPUNT VERWEERSTER

Verweerster heeft aangevoerd dat klager bekend is met een schizo-affectieve stoornis van het bipolaire type, een posttraumatische stresssyndroom en cannabismisbruik. Klager is onder behandeling bij het For ACT-team. Klager is opnieuw opgenomen na ongeoorloofde afwezigheid. De politie heeft hem in I. aangehouden zonder verdere justitiële vervolging. Na een tijd zonder medicatie en waarschijnlijk gebruik van cannabis is bij klager sprake van een ontremd toestandsbeeld. In de afgelopen anderhalf jaar is klager 11 keer opgenomen geweest. Bij alle opnames was sprake van manisch psychotische decompensatie waarbij klager waanachtige denkbeelden heeft geuit. Hij wordt achtervolgd door de CIA en [...]. In de omgang met anderen is sprake van verbale en fysieke agressie-incidenten. Die incidenten hebben tijdens opnames bij herhaling tot separatie geleid en buiten de kliniek tot aanhouding door de politie. Klager heeft zich in de afgelopen jaren meer keren aan behandeling onttrokken. Steeds belandt hij op enig moment in I. waar hij vervolgens gaat zwerven, zichzelf verwaarloost. Hij wordt vervolgens, meestal nadat hij opnieuw door de politie is opgepakt, vermagerd en verwaarloosd teruggebracht voor een nieuwe opname. Tijdens opname is klager steeds ingesteld op medicatie, op zijn verzoek oraal. Hier reageerde hij goed op. De behandelaars zagen na instellen op medicatie een duidelijke verbetering van het psychiatrische beeld. Zodra klager de kliniek verlaat, ongeacht of dit gepland of door ontvluchting is, staakt hij medicatie-inname en ontregelt hij vervolgens weer. De behandelaars zijn dan ook van mening dat klager niet gebaat is bij het opnieuw instellen op orale medicatie. Om verdere psychische schade te voorkomen, lijkt het de behandelaars wenselijk klager in te stellen op depotmedicatie. Klager geeft aan eerder vervelende bijwerkingen te hebben gekregen van zuclopentixol (Cisordinol). Dit blijkt echter niet uit dossieronderzoek. Depotmedicatie is een geschikt middel om toekomstige ontregeling te voorkomen. Eerder is herhaaldelijk geprobeerd dit op een andere manier te bereiken, echter zonder succes. Gezien het ernstig nadeel voor klager zelf en voor derden vanwege mogelijke incidenten en het risico op maatschappelijke teloorgang is volgens de behandelaars voldaan aan de eisen van proportionaliteit, doelmatigheid en subsidiariteit.

Daaraan is door en namens verweerster tijdens de zitting nog het volgende toegevoegd. Verweerster heeft zich in het verweerschrift beperkt tot de afgelopen drie jaar. In die periode is klager tien keer opgenomen in ontremde toestand, nadat hij langere tijd in I had rondgezworven. Hij is steeds in vermagerde en slechte lichamelijke toestand teruggekeerd. Meestal nadat hij in aanraking was gekomen met de politie. Vorig jaar woonde klager letterlijk onder een brug. Dat is mensonterend. Bij ontregeling ontstaat er schade aan het brein. De psychische toestand van klager stabiliseert goed bij gebruik van medicatie. Als klager wordt ingesteld op een depot kan dat structureel veel narigheid voorkomen. Over het soort medicatie valt te praten. Tijdens de vorige opname is gebleken dat klager onvoldoende stabiliseert bij gebruik van aripripazol. Hij knapt er wel van op maar niet genoeg. Klager blijft weglopen. Vanuit zijn belevingen maakt hij I. mooier. Vervolgens kan hij zich daar niet staande houden, heeft hij hulp nodig of komt hij in beeld van de politie om weer opgenomen te worden in de kliniek. Daarom zijn de behandelaren op zoek naar

een middel dat op de langere termijn meer effect heeft.

Na het onderzoek op [...] is klager eerst dagelijks orale medicatie aangeboden. Pas toen klager dit structureel weigerde, is de zogenoemde 8:9 brief van [...] verstuurd. Daarom zit er bijna een week tussen.

Verweerster erkent dat het contact met klager op zijn zachts gezegd moeizaam verloopt. Zij heeft tijdens het eerste ZAG gesprek aan klager meegedeeld dat zou worden overgegaan op depotmedicatie. Als klager met ontslag gaat, eindigt het contact met verweerster.

De ambulante behandelaar, F., heeft nog het volgende verklaard. Klager heeft in het verleden een depot gekregen en toen waren zijn gevoelens helemaal afgevlakt. Hij lag alleen nog maar in bed. Dat wil klager niet nogmaals meemaken. Klager heeft een tijd goed gefunctioneerd met orale medicatie. Als klager psychotisch is heeft hij een grote behoefte om naar I. te gaan. Zonder psychose maakt hij mogelijk andere keuzes. Klager heeft een chronische kwetsbaarheid voor psychoses. De behandelaren hebben een andere mening over de kwaliteit van zijn leven in I. dan klager. Met orale medicatie blijft klager vastzitten in een vicieuze cirkel. Daarom is een depot nodig. Klager heeft slechte ervaringen met Cisordinol. Zij heeft gisteren met klager gesproken over andere depotmedicatie.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht(en) gaat de klachtencommissie uit van de volgende feiten.

Klager is al lang bekend met psychotische symptomen. Hij is gediagnosticeerd met een schizo-affectieve stoornis en een stoornis in het gebruik van middelen (cannabis). Klager staat onder behandeling van het For ACT-team.

In de afgelopen drie jaren is klager herhaaldelijk opgenomen geweest in verband met manisch-psychotische decompensaties. Bij decompensatie gaat klager zwerven, meestal in (de omgeving van) I.

Tijdens een onderbroken opname in de periode van 20 mei 2023 tot 24 augustus 2023 is klager niet teruggekeerd van vrijheden en heeft hij een maand in I. gezworven.

De rechtbank Noord-Holland heeft bij beschikking van 6 oktober 2023 een zorgmachtiging afgegeven met een geldigheidsduur van één jaar, waarin onder meer de volgende vormen van verplichte zorg nodig worden geacht: opnemen in een accommodatie, telkens maximaal 3 maanden, en het toedienen van medicatie.

Vanaf medio [...] is klager opgenomen geweest. Op [...] zou klager uit de kliniek worden ontslagen.

Op [...] is klager niet teruggekeerd van verlof.

Op [...] heeft klager zich gemeld bij kliniek J. in K. Hij heeft daar dreigementen geuit en een slaapplek opgeëist. Uiteindelijk moest de bewaking worden ingezet om te bewerkstelligen dat klager wegging.

Op [...] heeft de politie klager slapend aangetroffen in I., op een plek waar dat niet was toegestaan. Klager is via een ziekenhuis per ambulance teruggebracht naar de kliniek.

Op [...] is klager aldaar opnieuw opgenomen.

Verweerster heeft klager op [...] onderzocht.

Op[...] verplichte zorg aangezegd, bestaande uit depotmedicatie.

3.2 BEOORDELING/TOETSING CRITERIA

De klachtencommissie stelt het volgende voorop. Artikel 2:1 Wvvgz bepaalt dat bij alle fases ten

aanzien van verplichte zorg dient te worden beoordeeld of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Bovendien staat voorkomen van dwang centraal, eerst zullen alle alternatieven die zijn gebaseerd op vrijwilligheid volledig moeten worden benut.

De klacht richt zich tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke om met ingang van [...] verplichte zorg, in de vorm van toediening van medicatie in depotvorm, aan klager te gaan verlenen. Klager is bereid medicatie te gebruiken maar niet via een injectie en hij wil zeker geen Cisordinol.

Op grond van artikel 8:9, eerste lid, Wvvgz kan de zorgverantwoordelijke, voor zover dit ter afwijking van ernstig nadeel noodzakelijk is, als uiterst middel beslissen tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de hier aan de orde zijnde zorgmachtiging.

Uit de (medische) stukken blijkt dat verweerster klager op [...] heeft onderzocht en niet, zoals op het klachtenformulier is vermeld, op [...]. Verweerster heeft ter zitting desgevraagd verklaard dat het nog tot [...] heeft geduurd voordat de 8:9 brief aan klager is verstuurd, omdat eerst is geprobeerd klager te motiveren voor orale medicatie. Pas toen klager dat structureel bleef weigeren, is medicatie in depotvorm aangezegd.

Op grond van de stukken en wat tijdens de zitting is besproken, is de klachtencommissie met verweerster van oordeel dat het toedienen van medicatie door middel van een depot noodzakelijk is. De klachtencommissie overweegt daartoe het volgende.

Klager is de afgelopen drie jaren veelvuldig opgenomen geweest. Zodra hij de kliniek (ongeoorloofd) had verlaten, stopte klager met het innemen van de voorgeschreven medicatie, waarna de psychose - waarvoor klager gevoelig is - herleefde. Tijdens zijn voorlaatste opname gebruikte klager aripipazol. Dat heeft klager er niet van weerhouden op [...] in het zicht van zijn ontslagdatum (opnieuw) naar I. te gaan. Daaruit heeft verweerster afgeleid dat aripipazol bij klager onvoldoende effect sorteert.

Als klager decompenseert, wat ook in het (recente) verleden herhaaldelijk is gebeurd, zorgt hij niet goed voor zichzelf. Hij slaapt te weinig en wandelt (te) veel. Bovendien is bij klager in psychotische toestand sprake van (verbale) agressie, grootheid- en waanideeën. De politie heeft klager op [...] slapend aangetroffen op een plek waar dat niet was toegestaan. Diezelfde dag is klager per ambulance naar de kliniek teruggebracht. Dit patroon van opname, onttrekking, zwerven in I. en heropname, is zeer onwenselijk, vooral voor klager zelf, en moet - ook volgens klager - doorbroken worden. Dat is niet mogelijk gebleken met orale medicatie.

Naar het oordeel van de klachtencommissie is de toediening van depotmedicatie dan ook aangewezen. Gebleken is dat klager zonder voldoende effectieve anti-psychotische medicatie gevaarlijk is voor zichzelf en anderen en daarmee ernstig nadeel lijdt. Medicatie is nodig om de psychose onder controle te (blijven) houden. Dat klager zelf vindt dat hij psychisch prima functioneert, brengt in het voorgaande geen verandering.

Verweerster heeft ter zitting verklaard dat bij het bepalen van de soort medicatie rekening zal worden gehouden met de wensen van klager. Hoewel Cisordinol de eerste keuze is van de ambulante psychiater van klager, is andere anti-psychotische medicatie volgens verweerster bespreekbaar. Klager heeft hierover al een gesprek gehad met zijn ambulante behandelaar. Bovendien zal klager in de kliniek worden ingesteld op een depot om eventuele bijwerkingen te monitoren.

Zowel klager als verweerster heeft benoemd dat zij een zeer moeizame (behandel)relatie met elkaar hebben. Verweerster heeft verklaard dat het haar niet lukt om in gesprek te komen met klager, omdat hij dat niet wil. Klager heeft gezegd dat verweerster hem niet kan helpen. Het is niet aan de klachtencommissie daarover een uitspraak te doen, maar wellicht zou onderzocht kunnen

worden of er iets aan deze ongewenste situatie kan worden gedaan. Overigens is duidelijk dat klager na ontslag weer onder de hoede van het For ACT-team zal komen.

De klachtencommissie komt dan ook tot het oordeel dat de door verweerster genomen beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (door de voorgenomen toediening van een depot), voldoet aan de daaraan gestelde eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Ook aan het criterium van de veiligheid is voldaan.

Op grond van het voorgaande is de klachtencommissie van oordeel dat de klacht ongegrond is.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klacht van klager is **ongegrond**

Aldus gedaan te H. op [...], verzonden op [...].

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. P.L. Ypma (lid-jurist), J.F. Hammink (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door M. Amende.

Namens deze,

mr. Ph. Burgers
voorzitter

Beroep

De Wvzggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSPRAAK WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., cliënt

D., PVP

M., advocaat

L., Geneesheer-directeur

GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)

C., zorgverantwoordelijke

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd